

A KÖNYVKIADÁS TÖRTÉNETE HÁZIDOLGOZAT

Élet a régi Magyarországon
(Osiris Kiadó)

Készítette: Kövesdi Edit

Tanár: Buda Attila

PPKE Könyvkiadói szakember I. évfolyam

Budapest, 2010. május 30.

A kiadvány főbb adatai

A mű címe: *Élet a régi Magyarországon*

Szerkesztők: Gyurgyák János, Környei Anikó, Saly Noémi

Sorozat: *Libri de Libris*, az Országos Széchényi Könyvtár és az Osiris Kiadó sorozata, 2. kötet

Sorozatszerkesztők: Karsay Orsolya, Monok István

Műfaj: képeskönyv, művészeti album

Kiadási év: 2004

Oldalszám: 360

Formátum: B/4

Fogyasztói ár: 9.800 Ft

Az **Élet a régi Magyarországon** album a *Libri de Libris* sorozat második tagjaként jelent meg 2004-ben. Az első kötet **A régi Magyarország képeslapokon** címet viselte, és a második világháború előtti Magyarországot mutatta be korabeli képeslapok reprodukcióin keresztül, melyek az Országos Széchényi Könyvtár gyűjteményéből származtak.

Jelen album szintén a könyvtár dokumentumai közül – egész pontosan a kisnyomtatványtár anyagaiból – válogat, és középpontjában az 1860-as évek végétől az első világháború végéig terjedő időszak áll. A kisnyomtatványok az élet szinte minden területére kiterjednek: találunk

fotoakat, üdvözlőlapokat, útleveleket, reklámanyagokat, munkaköri leírásokat, plakátokat, hirdetőanyagokat stb.

A kötet képanyaga korabeli szövegrészekkel egészül ki. Olvashatunk pályázatról, könyvbemutatói felhívásról, állatkerti útmutatóról, különböző intézményi szabályzatokról, iskolai házirendről. Ezek segítségével tovább árnyalódik a kép a polgári Magyarország hétköznapijairól.

Könyvborító

A könyv B4-es formátumú, keménytáblás, cérnafűzött, a belív fényes műnyomó papírral készült.

Az album tábláit védőborító takarja, amely a védelmi funkciót látja el: a külső borítón lévő teljes oldalas illusztráción kívül sem fül-, sem borítószöveget nem tartalmaz. Ennek oka, hogy a könyvesboltokban az album fóliázva kapható, egy-egy mintapéldány található fólia nélkül, amelybe így az érdeklődő bele tud lapozni.

A hátsó borítón a vonalkód, az ISBN szám, a fogyasztói ár, valamint egy apró illusztráció található. A külső borítón keretbe foglalva olvasható a mű címe szintén kis méretű virágmotívummal díszítve, valamint a kiadó neve az előbbihez képest jelentősen kisebb betűvel szedve. Az alkotószervezők neve itt nem szerepel. Mind a védőborító, mind a könyvtest gerincén a könyv címét, a kiadó nevét és logóját látjuk.

A könyvtest a védőborító alatt erős kartonpapírból készült, sötétkék színnel nyomva, amely szépen harmonizál az előzéklapok narancssárgájához. A cím itt is tartalmaz illusztrációt, de mást, mint a védőborítón.

Az előzéklapok feliratot, grafikát nem tartalmaznak.

Címnegyed és kolofon

A szennycímlapon az oldal felső harmadában, középre igazítva találjuk a címet egy újabb kis méretű – de a borítón alkalmazottól eltérő – grafikával, árnyékoló effekttel szedve.

Verzója a sorozati oldal, amely a sorozat címétől eltekintve igen kis méretű betűt használ. A sorozati cím első betűje díszített, és az itt megjelent tartalom a szedéstükörhöz képest balra igazítva látható. A sorozatszerkesztők neve kurziválva van.

A címloldalon találjuk a címet a borítóval megegyező illusztrációval, szintén árnyékoló technikával, alatta az alkotószervezők neveit abécérendben. A tükör aljához igazítva a kiadó nevét, a kiadás évét, valamint egy újabb apró illusztrációt látunk.

A copyright oldalon szereplő nevek szintén kurziváltak. Itt került feltüntetésre például az előszó írója, a kötet tervezője, a tördelő, a képek válogatója, illetve a mű dokumentumainak forrása. A lap alján a jogtulajdonos és a jogkeletkezés dátuma olvasható, a szerkesztők itt nincsenek nevesítve.

A kolofon páros oldalon, a tükör aljához igazítva közöl információkat a tartalom felhasználásának módjáról, továbbá itt olvasható a kiadó neve, a kiadás helye, a kiadó weboldala, utalás az MKKE-tagságra, a felelős kiadó, a szöveggondozó, a kiadói szerkesztő, a szedő, a nyomda neve, valamint az ISBN és ISSN szám is. A kiadás dátumát a kolofon nem tartalmazza, és érdekes módon a tördelő nem itt, hanem a copyright oldalon szerepel, vélhetőleg ezzel is kiemelve az album tördelési munkájának alkotó jellegét.

A címnegyed és a kolofon természetesen paginát nem tartalmaz.

Főszöveg

A főszöveget egy két oldalból álló előszó előzi meg, amely első betűje kiemelt és virágmotívummal díszített. A tükör felső harmadát az előszó kezdő oldala nem használja, az egész szöveg pedig a vágási oldalhoz igazított, tehát a kötési résznél szélesebb az üresen hagyott rész.

A kenyérszöveget hat belső szennycímlap tagolja, amelyek mindegyike az adott fejezet címét, valamint annak tartalmához illő idézetet közöl. Az idézet forrását zárójelben az idézetet követően találjuk. Az idézetek szerzője egy kivétellel teljes névvel van megadva, kivéve a Katonaság című fejezetet, ahol csupán „Krúdy: Őszi versenyek” szerepel. Ezt talán a többihez hasonló formátumban kellett volna megadni. A szennycímlapok sötétkék alapúak, fehér szöveggel, paginát nem tartalmaznak, csakúgy, mint verzójuk, amely vákátoldal.

A fejezetcímek és az egyes fejezetek terjedelme a következő:

Hétköznapi élet (104 oldal)

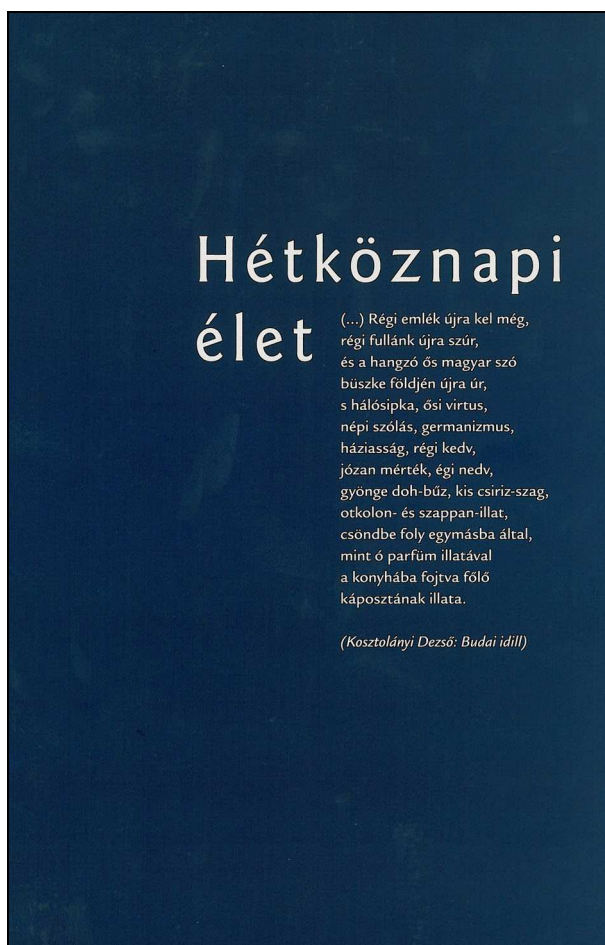
Iskola (28 oldal)

Katonaság (30 oldal)

Szórakozás (102 oldal)

Utazás (32 oldal)

Ünnepnapok (24 oldal)

A lábjegyzeti részben található a vágási oldalhoz igazítva az oldalszámozás és az adott fejezet címe. Kifutóképet az album nem tartalmaz, ezért a fejezeteken belül soha nincs elhagyva a lábjegyzet. Az egységes oldalszámozás arab számokkal történik.

A gazdag illusztrációs anyag elhelyezése az egyes oldalakon a legváltozatosabb elrendezésben történik, nem beszélhetünk egy vagy két hasábos elrendezésről. Néhány oldal csak képet tartalmaz, szöveget nem, néhol – ritkán – túlsúlyba kerül a szöveges rész az illusztrációkhoz képest, illetve vannak egész oldalas képek is. A képeket az illusztráció sarkában számozással látták el, ez alapján az ábrajegyzékben kaphatunk bővebb információt az adott képről.

A szövegek megnevezése verzállal szedett, és zárójelben található az szöveg keletkezésének éve, a hirdetésekéből vett szövegrészek pedig keretbe foglalva, fehér alapon bold kiemeléssel láthatóak. A szövegek sorai nem sorkizártak. Elmondható tehát, hogy a szövegek megjelenése

is igen változatos képet mutat, azonban – képes albumról lévén szó – minden esetben az illusztrációnak van alárendelve, azt egészítik ki a korra jellemző – ma már időnként szórakoztató – nyelvezettel, írásmóddal.

Járulékos részek

Az album nem rendelkezik tartalomjegyzékkel, így egy konkrét fejezet megtalálása némileg nehézkes. A képjegyzék tagolja jól látható fejezetekre a kiadványt, minden fejezeti cím mellé egy arra jellemző kicsi illusztrációt is felhasználva. A fejezetenként újrainduló számozás alapján jutunk bővebb információkhoz az egyes képekről: az illusztráció műfaja (fotó, képeslap, plakát, kotta stb.), tartalma, kiadója, készítésének ideje, mérete centiméterben.

Az ábrajegyzékben feltüntetett ismeretek szerkesztése egységes.

Szöveges tartalomra vonatkozó jegyzék nem került szerkesztésre, ezzel is kiemelve a képek elsőbbségét a szöveges részekkel szemben. Az a szerkesztési elv, hogy a szövegekről való tudnivalókat mindjárt a szöveg mellett, zárójelben közlik, a gördülékenyebb olvasást segítik, hiszen nem lenne célszerű minden egyes leírásnál „el-, majd visszalapoztatni” az olvasót. A képek pedig legtöbbször magukért beszélnek.

Összegezve tehát elmondható, hogy a kiadvány szakmai, kulturális és esztétikai szempontból is kiemelkedő élményt nyújt, nagyon igényesen és gondosan válogatott album.